

Αθήνα, 3 Νοεμβρίου 2023

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου

ΘΕΜΑ: Η κυβέρνηση τερματίζει και το πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ που έχει απομείνει. Θα τηρήσει αυτά για τα οποία η ίδια έχει δεσμευτεί;

Πριν από ένα χρόνο, η Κυβέρνηση επέλεξε να τερματίσει ένα από τα πιο επιτυχημένα προγράμματα υποδοχής αιτούντων άσυλο στην Ευρώπη. Το «ΕΣΤΙΑ» που ξεκίνησε και υλοποιήθηκε από την Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ και χαιρετίστηκε ως βέλτιστη πρακτική από όλους τους Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς Οργανισμούς, ήταν ένα πρόγραμμα για την υποστήριξη των αιτούντων/ουσών άσυλο και ιδίως των πλέον ευάλωτων εξ' αυτών στην Ελλάδα μέσω της στέγασής τους σε διαμερίσματα και της παροχής προπληρωμένων καρτών, χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διαμέσου αρχικά της Γενικής Διεύθυνσης Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Πολιτικής Προστασίας (DG ECHO), εν συνεχεία της Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (DG HOME) και τέλος μέσω των αρμόδιων ελληνικών αρχών με χρηματοδότηση εξ ολοκλήρου από πόρους του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (AMIF).

Σε αυτά τα χρόνια και σε συμφωνία με τις νομικές υποχρεώσεις της χώρας, το πρόγραμμα παρείχε υποστήριξη σε 93.000 αιτούντες/ούσες άσυλο –σε πολλές περιπτώσεις οικογένειες με μικρά παιδιά– μέσω της προσωρινής φιλοξενίας σε μισθωμένα καταλύματα εντός του αστικού ιστού, καθώς και της παροχής χρηματικής βοήθειας, που όπως έχει επισημανθεί από την Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες κατά το παρελθόν, έχει θετικό αποτύπωμα και για τις τοπικές οικονομίες. Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε με δύο κριτήρια, το ένα ήταν ανθρωπιστικό και το άλλο ενταξιακό και έκφανση της ενταξιακής πτυχής του προγράμματος ήταν η δυνατότητα τα μετρητά να επιτρέπουν στους πρόσφυγες να επιλέξουν αυτό που χρειάζονται περισσότερο, δαπανώντας το ποσό που τους δίνεται σε τρόφιμα, αγαθά και υπηρεσίες στην τοπική οικονομία, ερχόμενοι σε επαφή με την τοπική κοινωνία.

Παρά την αρχική της εμμονή στην απόφαση για τη λήξη του προγράμματος, η τότε ηγεσία του Υπουργείου αντιλήφθηκε την ανάγκη να υπάρχει μια, έστω μειωμένη, διαθεσιμότητα διαμερισμάτων για εξαιρετικά ευάλωτες περιπτώσεις που δεν πρέπει ή δεν μπορούν να φιλοξενηθούν σε δομές. Άλλωστε την παραδοχή αυτή την διατύπωσε η κυβέρνηση και σε έγγραφό της (1905/554819) την 20/06/2023 απαντώντας σε ερωτήματα προς το Τμήμα εκτέλεσης αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τις υποθέσεις MSS v. Greece και Rahimi v.

Greece. Στην παράγραφο 12 του εγγράφου αναφέρει δε ρητά ότι το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ21» παραμένει ενεργό και μάλιστα με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τον Αύγουστο του 2023, η κυβέρνηση ανέφερε εκ νέου τη συνεχιζόμενη λειτουργία του προγράμματος «ΕΣΤΙΑ», σε συνέχεια παρατηρήσεων που κατατέθηκαν, μεταξύ άλλων από τις οργανώσεις ΕΣΠ και RSA, οι οποίες επεσήμαιναν την επιδείνωση των συνθηκών υποδοχής λόγω του κλεισίματος και δομών με καλύτερες συνθήκες (όπως το Καρά Τεπέ στη Λέσβο και το ΠΙΚΠΑ στη Λέρο) εκφράζοντας όμως και επιφυλάξεις για την συνέχιση του προγράμματος «ΕΣΤΙΑ», έστω με νέο όνομα. Στην απάντησή της, ωστόσο, η κυβέρνηση δεν παραθέτει επαρκή και πειστικά στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι όντως το πρόγραμμα είναι ενεργό και απλώς επισημαίνει ότι πλέον έχει μετονομαστεί και «τρέχει» ως νέο πρόγραμμα. Επί του θέματος τοποθετήθηκε και το Συμβούλιο Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, καλώντας την Κυβέρνηση να παράσχει λεπτομέρειες σχετικά με τη λειτουργία του προγράμματος, αλλά θέτοντας και ερωτήματα αναφορικά με τα ζητήματα της ποιότητας των συνθηκών που παρέχονται στις Ελεγχόμενες Δομές Φιλοξενίας, καθώς και με τη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υποδοχής για εγκύους και άλλες ευάλωτες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, με σχετική Απόφαση του 21^η Σεπτεμβρίου 2023.

Κατόπιν των ανωτέρω και επειδή, εν έτει 2023 η χώρα καταλήγει να έχει ένα σύστημα υποδοχής μόνο με δομές, που προοδευτικά μετατρέπονται σε κλειστές. Με σίτιση αντί για οικονομική βοήθεια. Χωρίς αποδεδειγμένη ύπαρξη ενός προγράμματος για την παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής σε πολύ ευάλωτες περιπτώσεις αιτούντων άσυλο.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Πόσες θέσεις έχει το πρόγραμμα «ΕΣΤΙΑ21» το οποίο αναφέρει στα σχετικά έγγραφα που αναφέρονται ανωτέρω;
2. Πόσες από τις θέσεις αυτές είναι διαθέσιμες για την κάλυψη νέων αναγκών;
3. Υπάρχει η δυνατότητα προσαρμογής του αριθμού των θέσεων του προγράμματος σε περίπτωση που αυξηθούν οι ανάγκες;
4. Με ποια διαδικασία ορίστηκαν οι φορείς υλοποίησης του προγράμματος «ΕΣΤΙΑ21»;
5. Ποιοι είναι οι φορείς αυτοί ανά την επικράτεια;
6. Υπό ποια μορφή παρέχονται ειδικές συνθήκες υποδοχής στους χρήζοντες αυτών ευάλωτους αιτούντες διεθνή προστασία;
7. Ποιες είναι οι ακριβείς προδιαγραφές και η έναρξη λειτουργίας του προγράμματος στέγαση «Στήριξη» του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Ψυχογιός Γεώργιος

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αποστολάκης Ευάγγελος

Βέττα Καλλιόπη

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Θρασκιά Ουρανία

Καλαματιανός Διονύσιος – Χαράλαμπος

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κοντότολη Μαρίνα

Λινού Αθηνά

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χάρης

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Αικατερίνη (Κατερίνα)

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γιώργος

Πούλου Γιώτα

Τζούφη Μερóπη

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Φωτίου Θεανώ